

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztési iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvetetnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legjutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kerjük pénteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi január 21-én.

3. szám.

Versecz 1894. jan. hó 18-án.

Most, hogy a lelenczkérdés, jobban mondva az elhagyott kisdedek ellátásának ügye ismét napi renden van és reméljük le sem kerül, míg valami igazán hasznosat és észszerűt nem teszünk érdeükben, jó lesz kissé szemügyre venni a dolgot, nehogy a közvélemény lelkiismerete ujlag néhány jóhangzású körmondattal és látszólagos cselekedettel elszenderedjék.

Édes hazánk a frázisok hazája, a ki ilyenekhez ért, azt megbámulják, s ha kellő kitartással üzi, akkor nagy ember lesz belőle. Két különösen zsiros termő földje van a nagy kongású szavaknak, ezek a morál és a jótékonyosság.

Elhagyott kisdedeinknek, sajnos, még ezeknek szalmáján kell nyomorogniok, az igazi, tiszta humanismus búzájából még alig jut nekik néhány szem.

A morál kurucz vitézei azt mondják, hogy a kisdedek elhagyatását a szülők büne okozza, s ezért nem szabad a bünt istápolni az által, hogy a gyermekekkel való ügyetbajt a társadalom a szüléktől elvegye, mert ezzel csak a bünözést megkönnyíti, illetve pártfogolja.

A mióta kétségtelen számadatokból tudjuk, hogy mily rossz behatása van a szegénységnek a családi életre, a házasság

kötések, születések és gyermekek elhalálzásának számára, úgy hogy akár csak egy ily kedvezőtlen körülménynek, például a kennyér megdrágulásának is kimutatható rossz hatása van, azóta az erkölcsiség frazeurjei kissé elesenedtek, és nem tiltakoznak az ellen, hogy legalább az elhagyott gyermekekről gondoskodják a társadalom. —

Ó mikor jön el az igaz szónak, a való beismerésének az ideje, mert csak akkor fog megkezdődni a segítség. A helyzet megítélésére első sorban jó statisztikára volna szükség. Pedig ez éppen a gyermekek dolgában a legmegbizhatatlanabb. Az elvetélek statisztikája (kivéve a fővárosban) nem ér egy fakóvát, valamint a gyermekek elhalálzásának okairól való sem. Nem csoda a mikor nagyon sok helyütt harangozók meg tanítók kémlik a halottat. És hogyha még száz oly rendeletet ad ki a belügyminiszter, mint minap, mely az idevágó törvények és rendeletek szigorú betartására utasítja a hatóságokat (ez is eléggé jellemzi az állapotokat), hát biz az csak fűdibuszra való papír marad. Míg az emberek és természetesen a gyermekek életét és egészségét hathatósan védő törvények és intézmények híján vagyunk, legalább olyanok híján, melyek az állatokat tényleg megvédik. Szociális viszonyainkra jellemző hogy

míg minden garas vagyont ezernyi paragrafus és az egész hatalmi apparatus megvéd, addig az orvos, egészséget és életet védő intézkedéseit még a falu bírja is félvállról veszi s a foganatosítást attól teszi függővé, ha az a szolgabíró urnak bölcs belátását is elnyerni szerencsés volt.

De hát az általános gravamenektől térjünk vissza szűkebb tárgyunkra.

Tehát vajjon nincs-e módunk e proletár kisdedek sorsán enyhíteni? Egyelőre gyökeresen, semmi esetre sem. Mert nem szüntethetjük meg az okokat, melyek a nyomoruságot folyton-folyvást előidéznek, sőt fokozzák. De hát észszerű legalább, a mennyire lehet, az elhagyott kisdedeken segíteni, őket felnevelni. Korunk szellemében legjobban elkerüljük a frázisokat, ha üzleti szempontból fogjuk fel az ügyet. Az ember portéka, mely több-kevesebb pénzben kifejezhető értéket képvisel, nálunk rendkívül keveset. De utóvégre nemcsak a vagyon adózik, hanem a munkás ember is, a romlott portéka pedig pénzbe kerül, azt külön kell kezelni és elraktározni a kórházakban és börtönökben. Tehát mielő többet mentünk meg, s ezt mindjárt a legelején kell jól kezelniünk (s azt minden bortermelő tudja) annál jobb és ha már egyébként nem lehet, hát jobb kevesebbet gondosan, mint sokat tökéletlenül kezelni.

Tárca.

Az uszályos ruha.

— Levél egy szép asszonyhoz. —

Itta és a verseczi izraelita nőegylet 1893 évi január hó 17-én tartott jótékonycéli hangversenyén felolvasta Herceg Ferencz.

Asszonyom!

Ön nemrégiben számon kérte tőlem, hogy mért nem csevegek. A csevegés önnek szenvedélye, — szeret csevegni a divatról, a színázról, válópekről és a többiről. Nem lehet panasza ellenem, láthatja, hogy gyorsan teljesítem kívánságát.

Ön e pillanatban bajos csipkepongyolában heverész boudoirja tengerzöld keretén. Kicsi lába, természetesen az aranyhímzésű török-papucsokkal játszik. Romeo, a papagály, kikacsoló hangon skandálja: Ro—Ro—Romeó! Ön pedig kezébe veszi a reggeli lapot és a mint szemé megakad a leveleimen, duzzadó ajka körül gunyos, szinte megvető mosoly mutatkozik.

Asszonyom, ön háladatlan! Most kinevet, pedig ön az oka, ha beleártom magamat az asszonyok dolgába és hozzászólok az uszályos ruha kérdéséhez.

Nem emlékszik már? Mikor mult szerdán a bankár szalonjában találkoztunk, a mely szalon tulságos aranyozású rokokó butoraira ön elmés impertinenciákat szokott mondani, szóba került a divat is. —

Valaki kikelt az uszályos ruhák tejedő divatja ellen. Ön hevesen védte azt az álláspontot, hogy egy asszonynak, különösen egy gazdag és független fiatal özvegynek, mindent szabad viselnie, a mi divatos. Titokban pedig az asszonyhoz alkalmasint hozzátette a szép jelzőt is.

Én a kandallónak támaszkodtam és elgondolkozva mélyesztettem kezemet frakkomba. A szellemes attasé a zebraőrrel letakart hintaszékben cigarettázott és a mint az ön bájosan kipirult arcát nézte, oly finoman mosolygott, oly finoman, hogy csak egy attasé tud mosolyogni. . .

Egy percnyi szünetet kérek! Engedje meg asszonyom, hogy lélegzetet vegyek s aztán egy töredelmes vallomást tegyek önnek. Bevallom, hogy nem találkoztam önnel semmiféle szalonban, nem is ismerem önt személyesen, nem is láttam önt soha. Csak hallottam önről egyet-mást. Sem a bankár, sem az attasé, de még a zebraőrös hintaszék sem létezik. Én eszeltem ki mindezt. Vagy talán nem is én, hanem más valaki, a ki imponálni akart olvasóinak és reátanított engem is, a fillentésért. Bevallom azt is, hogy eleven attasét, kivéve a Nádayát, nem is láttam. Bankárt már láttam ugyan, de ahhoz sem mentem frakkban, hanem szürke nyári kabátban. Beváltotta egy kétforintos tiszai kupónomat, a melyet valaki pénz helyett adott, aztán erőnek-erejével egy jószív-sorsjegyet akart rámsógni. A bankárt Löwynek hívták és nem hiszem, hogy tulságosan aranyozott rokokó butorai lettek volna. . .

Ha már benne vagyok az öszinteségben, elmondok még valamit. Asszonyom, én azt hiszem, ön sem létezik. Sem ön, sem az aranyos papucs, sem Romeo. Ön duzzogni fog ugyan nyíltságomért, de lássa, én azt hiszem, ön nem fiatal és gazdag özvegy, a mint azt velünk elhitetni szeretné, de még csak nem is asszony, hanem közönséges viaszfigura. Ön azelőtt egy borbély kirakatában állott, hol lassan forgott körbe és elől-hátul mutatta tizianszínű frizuráját. Valami csevegő tárczairó ellopta önt a kirakattól és bekvártélyozta a tengerzöld boudoirba, hogy legyen valaki, a ki meghallgassa az ő csevegéseit. Mert ha ön eleven úri asszony volna, akkor ön már rég azt mondta volna a csevegőknek: —

— Kedves uraim, először is ne szólítsanak asszonyomnak, mert ez csak a nemzeti színházban járja, — aztán nagyon csaloódnak, ha azt hiszik, hogy nekem egyéb dolgom sincs, mint tengerzöld keretben heverészni és mosolyogni. Mindenekelőtt a gyerekeim után kell néznom, a férjem fehérneműjét is rendben kell tartanom, de a lekvártőzés is sok gondot ad nekem. . .

Nem folytatom leleplezéseimet, mert bájos arca úgy is elpirult már pogyolája csipkegallérijáig.

Ott hagytam el, ugyebár asszonyom, hogy az attasé finoman mosolygott, aztán nem mondott semmit. Az egyetemi orvos azonban, a ki szintén el szokott járni a bankár szalonjába, ellentmondott önnek. Kifejtette, hogy az uszály viselete nevetséges, rút, alkalmatlan és egészségtelen.

Csak annyi gyermekről gondoskodjunk, a hányat jól el tudunk látni, ez a terve az Országos lelenczház egyesületnek, mely alig egy éve kezdte meg hazafias működését. A fővárosnak színe-java részt vesz a mozgalomban. Szerte küldte az egész országban felhívását, a minek eredménye eddigelé az, hogy vagy 1400 tagja 10,000 frt alaptőkéje van, és körülbelül 4000 frt évi jövedelemre számíthat. Mindez édes kevés, de mégis elég arra, hogy vagy 25—30 gyermekről gondoskodjék.

És ezt mihamarabb, egy-két hónap alatt meg akarja kezdeni, és ez lesz első lelenczház fővárosunkban, melybe a szegény elhagyott gyermekeket, tekintet nélkül eredetükre és a vidékre, föl fogják venni és dajkaságba kiadni vidékre a legszigorubb ellenőrzés és felügyelet alatt.

Az „Országos lelenczház egyesület” igazgatósága kérve kéri az igaz emberbarátokat és hazafiakat, hogy nemes törekvésért támogassák, a szerte küldött aláírási ivatek haladéktalanul az egyesület irodájába (Budapest VIII. Kerepesi-ut 41.) beküldjék, hogy minél több ártatlan kised életét lehessen megmenteni. A tagsági díj oly kicsi, rendes tag]évi 2 frt, pártoló tag évi 5 frtot fizet, alapító tag egyszer mindenkorra 50 frtot, alapítványos legalább 300 frtot, úgy hogy a szegény ember is részt vehet az égető hazafias szükséglet megoldásában.

Azután rendkívül szükséges volna, hogy az ország minden vidékén fiók-egyesületek alakuljanak s az alapszabályok 42. §-a értelmében 20 tag ezt már megteheti. — Rendkívüli szolgálatot lesz az ügynek az a lelkes honleány vagy hazafi, a ki ilyen fiók-egyesületnek alapítására vállalkozik saját vidékén, s ezt az igazgatóságnak be-

— Egy nő, mondta az udvariatlan tudós, egy nő, a ki maga után hurezolja ruhájának egy részét az ut porában, nem tarthat számot arra, hogy izléses hölgynek mondják, még csak arra sem, hogy komolyan vegyék . . .

Aztán, hogy, hogy nem, egyszerre a vállfűzről kezdett beszélni, különös tekintettel a mióli Vénusz termetére.

A selyemharisnyás inasok kitérték az ebédlőbe nyíló ajtó szárnyait, a beszélgetés megszakadt s így nem is volt alkalmam véleményt nyilvánítani.

Őn nézetemet akarja tudni, asszonyom? Nos, én a leghatározottabban azt tanácsolom önnek, hogy viseljen uszályos ruhát. Ha a rövid szoknya divatos, akkor viseljen rövid szoknyát. Láttam őnt már kurta, kicsapott galléru gigerli-kabátban és esküszöm, hogy elragadónak találtam. Volt önnek egykor egy kar nélküli, földig érő köpönyege, olyanforma szabásu, mint a mária-czelli szűz, — az is nagyon szép volt. Most térdig érő kabátban jár, a melynek a vállán akkori puffadás van, mint egy jókora görög dinnye. Nagyon kedves! Tanácslom, hogy kövesse mindenben a divat szeretetreméltó szeszélyeit, ha pedig önnek támad valami szeretetreméltó szeszélye, csináljon divatot belőle. Ne hallgasson a szörszálhasogatók zsémbelődésére, őn nem nekik öltözködik. A divatban az a szép, a mi tetszik és hogy őn nagyon tetszik, azt száz körülmény bizonyítja. Bizonyítja az, hogy őn nem tud végig menni az utcán, a nélkül, hogy utána ne fordulnának az emberek, hogy imádóinak a száma egy légió és és hogy számtalan írónak az az ambíciója, hogy őn meghallgassa a csevegését. Többek közt nekem is.

Őn azt kéri tőlem, asszonyom, hogy vajjon érvényesíteni fogom-e ezt az elvemet a feleségemmel és a leányaimmal szemben is? Nem fogom érvényesíteni. Hogy miért nem? Azért nem, mert nem akarom, hogy az utcán utánuk forduljanak a gavallérok, hogy imádóiknak száma egy légió legyen és mert nem akarom, hogy csevegéseket irjanak nekik. —

jelenti. Ennek a vidék is hasznát látná, mert a hol fiók-egyesület van, ott a tagok felügyelete alatt lelenczgyermekeket lehetne elhelyezni és fölnevelni. Mert a tagok nemcsak pénzzel járulnak a czélhoz, hanem hivattva vannak tényleges részt venni a nemes munkában védő szárnyaik alá venni a kisedeket, és ellátásukra és nevelésükre éber szemmel örködni.

És épen ezért van égető szükség az egyesület felvirágzására, hogy a fenkölt szellemű társadalom, maga viselje gondját e szerencsétlen kised proletároknak. S ha a mozgalom megindult, rkkor a kormány és a hatóságok is követni fogják a jó példát! Lépjük be mindannyian az egyesületbe, kik megundorodva a frázisoktól ha többet egyelőre nem lehet, akár csak 50—100 gyermek megmentését is üdvös cselekedetnek tartják. Józanul, okosan és biztosan! elere! —

És akkor siker koronázza művünket.

Napi hírek.

Személyi hírek. Rudnai Nikolits Sándor főispán ő méltósága a mult napokban városunkból pár napra elutazott. — Seemayer János kir. tanácsos polgármester szintén a fővárosba utazott kiralyi audienciára.

Szebezttha Károly. Temes vármegye kiralyi tanfelügyelője a mult csütörtökön este városunkba érkezett s azota körültekintő alapossággal vizsgálja népoktatási tanintézetünket. Vizsgálatainak eredményéről (különösen a magyarul nem tudó tanítók ügyében) a febr. 7-é tartandó közigazgatási bizottsági gyűlésnek fog jelentés tenni. —

A versecz-kubini h. é. vasut. Luákes B. kereskedelemügyi m. kir. miniszter a képviselőház tegnap előtti ülésében beterjesztette a versecz-kubini h. é. vasut engedélyezésére vonatkozó törvényjavaslatot.

Törvényhatóságunk f. hó 26-án tartotta meg e hónapig rendes havi közgyűlést Rudnai Nikolits Sándor főispán elnöke alatt. A polgármester havi jelentésének felolvasása után

Asszonyom őu gunyosan mosolyog. Még a szokottnál is gunyosabban? Érttem! Őn egy felfedezést tett. Felfedezte, hogy nekem fogalmam sincs a divatról az asszonyi dolgokról, a melyekről csevegést írok.

Nem értem, asszonyom, hogy milyen fogalmai vannak a csevegésről . . . Hát azt hiszi, hogy az emberek írják a csevegéseket, a kik értenek valamihez?

A tornabál január 13-án.

Szép est, igéző tündér alakok hová lettek? Eitüntetek, mint napnyugtával a szivarvány, de lelkem, kedélyem tele van veletek. Oly élénkek még a benyomások!

Ujra felforr szívem érzeményc, s elszorúl sovár kebelem, ha magam elé képzelem a fényes balt, a diszes termet, a kapraztató ragyogást, a keccses kis tündereket s a félelmes istenöket, annyi szép ajknak csabító mosolyát, angyali lények fiatal varázsát — koróskorúl minden mint szeret, vigad, él örül, mig én búsan, mogorván, unalmasan sarokban kis virág alatt ábrándjaim közt elfeledve nézem imádot-tam piczi labacskaikat, nézem rózsas öltözékét, dagadó keblét s konynyü röptét, mely mint tavaszi fuvalom elúzi tolem a nyugalmat; bánatos szívem túlarad érthetetlen vagytól es faj neki az a sok kéj, mit masnak nyújtott a tornabáli éj. De hová ragadt el borongó lelkem? Szallj vissza, kérj bocsánatot, hogy áradozni mertél, mert a szerkesztő úr tudósítást akar

Szombaton este fővárosi zajjal töltötték el városunkat a folyton dübörgő fogatok, melyek „Szöllővegyige“-felé röpülve a tornabálba vitték kedves fészünk legszebb közönségének javát, virágát. Nyolcz óra körül a pazarul kivilágított terem ablakain mozgó alakok árnyékai surrantak el, s ha beléptünk, a terem ragyogó fényében fúrge és eleven ifjuságunk vidám társalgás

hosszabb vitára és felszólamlásra adott alkalmat. Petrovits Gy. kömüvesmester vár. képv. azon gyanúsító hangu keszéde, melyben azt kérde, hová lettek azok, a város tulajdonat képező kövek, melyek a pancsovai ut új burkolatásánál felmaradtak. Schronk mérnök és a polgármester megadják a felvilágosítást, hogy azok a felmaradt kövek részben a vízvezető csatornák, részben a háromszögletű utca kikövezésére fordítottak. Rottler városatyja ki kel az ellen, hogy a gyűlésterem nagyon hideg, hogy szegény reprezentánsoknak mennyit kell e miatt szenvedni. Polgármester zokon veszi kicsit ezt a felszólamlást, oda is suhint egy kicsit pár szóval . . . de az bizonyos, hogy ezentúl ha közgyűlés lesz, a város kályhainak megrovott gondozói ugy bele dúrnak, hogy izzadni fognak az érdemes városatyák, a kik nagy részben magok az okai, hogy gyűléstermünk minden kritikán aluli nyomoruságos hely, szégyene törvényhatóságunknak. Az „Union“ keményítő gyár 60 hold földet kíván bérelni a szerb részen lévő legelőből, disznók számára. E kérdésnél is meglehető nagy vita indul meg, melyben Pavkov, Rottler, Andrejevits, Petrovits, Grencsárszky, Parkaits stb. vesznek részt. A tanács indítványát, mely a gyár kérelmét támogatja, végtére is 18 szazattöbbséggel elfogadják. A várhegyen lévő „Don Jon“ restaurálására 400 frt. szavaz meg a közgyűlés. Több behajthatlan városi követelés leirasa után Stojánovits Mihály gör.-kel. szerb tanítónak 3 hónapi előleg utalványoztatik, Spitzer Emma születő oklevele pedig kihirdettetik. —x—

József főherczeg köszönete. Versecz város törvényhatósága, mely József főherczegét jubileuma alkalmára felrhatban üdvözölte, a fejedelmi jubilánstól a következő levelet kapta: „A magyar kiralyi honvédség negyedszázados fenállásának évfordulója alkalmából mély hazafias érzelmektől áthatott üdvözlettel lepott meg, mely keblemben őszinte visszahangra talál. Fogadja azért Versecz város közönsége legbensőbb, forró hálámat és legyen meggyőződve, hogy szívem figyelme, hazam és annak minden egyes része irant táplált szívem mélyében gyökerező ragaszkodásomat — ha lehet — őregbiteni Ha a magyar kiralyi honvédségnek 25 év alatt tanusított haladása ő csaszári és apostoli felsége, koronás királyunk legfőbb melegegedését és hazánk bizalmát kiérdemelte, ugy köszönje ezt az ország saját fiainak, mert a haladás csakis tisztikarunk véghetetlen kötelességérzetének és buzgóságának, valamint a legénység kiváló jóakaratanak tulajdonítandó, kiket mindnyajukat az ő ma-

közt várta drága vendégeit. Hölgyvilágunk nem is váratta magát sokaig. Az ar megindult s minden perczen szebbnél szebb virág lépett be, hogy megjelenésének csodás büvöletével élvet, kejt és gyonyóert árásszon a takaros csinnal diszített hosszú teremben. A rendező tag vonzó mosolylyal üdvozlí a búbájos szépet s miután a tánczend egy példányát felajánlotta neki, karján a tánczterembe viszi, a mely gyorsan megtelik sétáló s egymással enyelgő párokkal. S im egyszerre megharsannak a hangszerek s a párok a cigány szögletébe szorulnak. Hangzik a nota s ritmusba magával ragadja a testet. Itt egy szerelemittas ifju jegyepár eszevesztetten, viharosan, mint a tüzes, szilaj, ifju szenvedély, járja a csárdást; ott egy másik jobbra-balra hajlong-dulöng, mint a ven fenyvesek, ha zugó szelvész mozgatja csucsait. s majd kihozza taktusából a cigányt, a néző ajkait pedig mosolyra görbiti. Nem józan embernek való a táncz, annak való ez, kit hevit bor vagy szerelem mámorá. Ez, égkék színű ruhas lányka szeméből lelkesedést meritvén, tördeli húsos lábait s talpával kiveri a dal ütemét. Gyorsul a táncz, nő a szenvedély s a jó kedv kurjantva tör ki. —

Most a mazur vidám hangjai csalogatják a tanczost. A terem közepéről egy barna leány felpattan s tanczra kéri a legszebbet, a fehér ruhást. Átfogja a lányka derekat s röpül. Peldáját követik a többiek. Keringnek a tancz gyűrűjében. Kigyúlnak a lányok arcza. Kis időre összeülnek, megpihennek és csevegnek; ismét felkelnek s simán keringve lejtének. Isteni látvány! Meg is nézik a jó mamák. Ott ülnek ök köröskörül a fehér lepellel bevonl padokon. Belső örömük szende arczaikon visszatükrozdök. Lángoló szemekben a melegegedés sugarai ragyognak, ajkaikon ül a mosoly. Oly kedves, nyájas pillantással kísérik lanyaikat, s azokat, kik karjaikra fűtték. A mamák összesugnak, s biztosan azt suttögják: szép pár volna belőlök

gyar szellem és apák legszebb erényei — tan-
torihatlan hűség királyunkhoz és lángoló haza-
szeretet vezettek. Ily viszonyok között Isten
szent áldása sem maradhatott el intézményünk-
től és kísérni is fogja örökké! Fogadja Versecz
város közönsége hálám ismétlése mellett benső
ragaszkodásom kifejezését, melylyel maradok
Alesuth. 1894. január hó 10-én.

Az izraelita nőegylet által a múlt szerdán
rendezett jótékonycélú estély egyike volt a
farsang legsikerültebb mulatságainak. A fárad-
hatatlan rendezők, élükön Adler Miksáné
úrnóval s az örökké fiatal Sternberg József-
fel minden tőlük telhetőt megtettek arra nézve,
hogy az estély nem csak anyagilag, hanem
szellemileg is megfeleljen a hozzá kötött vára-
kozásnak. Már maga az a körülmény, hogy
városunk nagy fia, az országzserte bálványozott
író Herczeg Ferencz tartott felolvasást (lapunk
tárczájában közöljük), s hogy a sokat emleget-
t Popper, továbbá Sternberg Gizi és
Popa Aurélia kisasszonyok is közreműköd-
tek, teljesen biztosították az est sikerét. A
mulatságon városunk előkelői, nemzetiség, nyelv-
és valláskülömbőség oly számosan vettek részt
hogy a mulatság tiszta jövedelme a 300 frtot
meghaladja.

A versecz pavoisai vasút ügyében Pan-
csova város polgármestere által f. hó 14-ére
Alibunára összehívott értekezletet jelenlévők
hiánya miatt nem lehetett megtartani.

A verseczi lövészársulat múlt vasárnap
tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen a
tagok igen szép számmal jelentek meg. Nagyobb
vitára adott alkalmat annak eldöntése: vajjon
a lövőház megmaradjon-e mostani helyén vagy
pedig másfelé helyeztessék át. Elhatározták,
hogy valamely más hely átengedése iránt a va-
rossal tárgyalásokat fognak folytatni. Az egy-
let tisztikara következőkép alakult meg: Elnök:
Fierz Ernő, Alelnök: Hofmann R.; Pénztá-
ros: Christian József; — Titkár: Florián
György; — Választmányi tagok: Hack M.,
Morlin J., Neukomm A., Bernácsky G.,
Million M., Weitner F., Miklóssy magy.
kir. honvéd százados, Weitner m. kir. honv.
hadnagy. Számvizsgálók: Ripplinger Fülöp
és Hemberger Balint.

A keltekzés stadiumában lévő. „Kereske-
dők egylete“-nek alapötletje igen szépen gyara-
podik s eddig már 345 frt gyűlt össze, mely
gyümölcsözőleg van a takarékpénztárban el-
helyezve.

Öreg várhegyünk messze kimagasló „Don
Jon“-ját a századok viharai kezdik nagyon meg-
viselni. Pár évvel ezelőtt a hozzá tamaskodó

Isten veletek kedves jó mamak, szeretünk mi
titeket, a mig anyósaink nem vagytok! — Az
idő végtelen sebességgel rohan, a tánczok egyre
váltakoznak. Négyesre ad jelt a zene. A szerel-
mesek táncza ez! Gyöngéd, hosszú pillantást
vetni a szeretett lényre, megszorítani kis ka-
csóját, fulébe hajolva suttogni gyöndéd szava-
kat, ramosolyogni édesen, és élcelni szellemesen
— sohol sincs annyi alkalmad, mint a négyes-
nél. — A mulatság javá már átértük. A czi-
gány leteszi a vonót. A hosszú teremből zsi-
bongva tudul a sok vendég s a mellékszobák
asztalait lepi el. Fialtalok és öregek, apak, ma-
mák, leányok és ifjak vegyest ülnek egymás
mellett. A leánykák örülnek a balnak, s a kis
kőnyecskebe jegyzik a tánczosok neveit. Majd
új tánczra s kedvre erőt gyűjtenek. Csörög a
tányér. cseng a pohár, hangzik a nevetés zaja.
Egyik csoportban még a „haragszom rád“ is
járja. Itt egy fehérhűs fiatal naiva és egy
szöke tapasztalt róka enyelegnek egymással.
Ott egy kedvös, szerény leányka, nyakán ra-
gyog a gyémántos aranyiszív; méla szeme me-
reng s nem törődve környezetével, magában
szóvi abrandjait. Vele szemben ülő barna ifju
német alapossággal megemésztí egyedüli ideálját
— a sonkát s utána nagy szellemesen a korcs-
máros rossz borából kellemesen megiszik egy
jó adagot.

Teát izlel a leánysereg, a papák meg
sört szörpölnek. A cigánybanda azalatt a meg-
csalt szív bús nótáját húzza érzéstelenül, de a
kinék szölt, megrezgettette bánatos szívének min-
den húrját. — Felidül minden. Erősebben hang-
zik a vig nóta. Felkelnek, recseg a féltölt
szék; a párok a tánczterembe lépnek s lejtik a
tánczot ismét új erély, hűv és szenvedély. Las-
sabbán, édes ifjuság! Baj lesz, ha sarkad pi-
cziny labra hag! Oszkar „vigyazz, jó kedvedet
majd követendí gyász,“ s az összeütkezésnek
kudarcz lesz a vége! Az ifjuság nem lankad,
honnét veszi e kifogyhatatlan erőt, a tomboló

hatalmas épületrész omlott le, s félb, hogy egy
szép reggel beadja a kulcsot az őrtorony is,
mely pedig benne ékeskedik városunk czimeré-
ben is. Hogy a verseczi vár még meglévő fes-
tői romjai ne tűnjének el egészen, városunk
törvényhatósága a múlt napokban tartott köz-
gyűlésében egyelőre 400 frtot szavazott meg a
tatarozásra. Ez összeg nem sok ugyan, de egye-
előre, segít a bajon, s az „Öreg torony“ fedél
alá kerülhet.

A verseczi bortermelők dalárdája folyó hó
14-én tartotta meg rendes közgyűlését. Az
egyletnek jelenleg 350 pártoló, 19 működő és
3 tiszteletbeli tagja van, vagyona pedig 1067
forint. Tisztikara következőleg alakult meg:
Elnök: Mihajlovits J., alelnök: Köszl S., jegy-
zők: Frühauf K. és Köszl K., pénztáros Mayer
A., karnagy: Keller F., könyvtárosok: Hoff-
mann G. és Seemayer F. Választmányi tagok:
Ostheimer F., Seemayer M., Köszl M., Fa-
sching J., Seemayer A., Menzer J., Bruck G.,
Milleker V., Rencz A., Hagl K., Hett M. és
Holbach J.

Magyarul nem tudó tanítók. Temesmegye
tanfelügyelője Szabeszttha Károly a legutóbbi
közigazgatási bizottsági ülésben — a miniszteri
utasításhoz képest kimerítő és részletes jelentést
terjesztett elő a megye területén alkalmazásban
levő azon tanítókról, a kik a magyar nyelvet
nem bírják, a kiket tehát a törvény értelmében
el kell bocsátani, esetleg nyugdíjazni. Az ily
tanítók száma Temes megyében hatvannyolcz.
Ezek közül huszonkettőnek az 1872. év óta van
oklevele, de azóta sem sajátították el a magyar
nyelvet. Ezekre nézve kimondták, hogy alkalmat-
lászuk érvénytelen s helyökbe 60 napon
belül magyarul tudó tanítókat kell alkalmazni. 32
tanító, a ki 1872. előtt nyert oklevelet s 14. a
kinék egyáltalán nincsen oklevele, szintén elbo-
csátandó, vagy nyugdíjazandó. A megye meg-
kereste a lugosi gör. katolikus, valamint a
temesvári, verseczi, karánsebesi és aradi püs-
pököket, hogy az illető tanítók ügyében a tör-
vény értelmében intézkedjenek. Városunk köz-
igazgatási bizottsága februári közgyűlésén fogja
a városunkban működő magyarul nem tudó
tanítók és tanítónők ügyét tárgyalni. A községi
iskoláktól körülbelöl 3, a gör. kel. iskoláktól
pedig majd kétszer annyi tanerőt kell nyugdí-
jazni, vagy helyettük másokat alkalmazni. Vá-
rosunk közoktatás ügyére nézve nagy horderejű
lesz a nehéz kérdés megoldása.

Tömeges nyugdíjazás. A vallás- és közok-
tatásügyi magyar kir. miniszternek a magyar
nyelvet nem értő tanítók ügyében kibocsátott
ismeretes rendelete folytán megindult ország-

kedvet? S indulatja miért oly viharos, örült,
szertelen? Mi, kik már nem vagyunk balhősök,
tudjuk, hogy e szép szemek megrészegitene és
elkabit a szerelem. A szerelem baja meghódítja
a fiatalágot s felzilálja az ifju szívet. S a fel-
hullámzó szív életének viszhangja e szenvedélyes
táncz. S így tartott az egész világos reggelig,
a mikor a „Szöllvényigében“ vége szakadt a
zajos életnek, de a mi felízgatott idegeink nem
csillapulnak oly gyorsan le s nappali szender-
gésünk alatt is még mindig ott révedeztünk a
gyönyörű leánykák bájoló sorai között.

Ily fényesen sikerült bált „Szöllvényige“
még nem látott s kédés lesz-e alkalma va-
laha látni.

Gyöngéd lények! azt hiszem, hogy az a
rózsás Pompadour erszényke, melylyel a ren-
dezőség meglepett s benne a tánczrend a tánc-
zosok neveivel, mindig kedves emlékeket fog
lelketekben felidézni.

Zsevuozém.

A bálozó hölgyek névsora: Leányok,
Lackner Malv. (rózsaszín), Benoit Léonora (sárga),
Gettmann M. (fehér), Nedelykovicz Cz. (rózsa):
Klevetay Anna (rózsa), Waldherr Vilma (ég-
kék szín) Milosicz Tildi (rózsa), Atkary Vilma
(fehér), Hatz Irén (rózsa), Scheirich Dettáról
(rózsa), Miklóssy Mariska (krém), Seemayer
növérek rózsza, fehér, Schlemmer Ernesztin (kék),
Frisch Irma (fehér), Novakovicz Julia (rózsa),
Koopmann N. (fehér), Hack Adél (kék). —
A s z o n y o k : Dr. Dajkovicz Istvánné (sárga),
Dr. Butorka Szávané (égkék), Halbsch Bélané
(sárga), Bernátsky Gézané (drappkék), Waldherr
József (fekete) Christian Józsefné (drappkék),
Müller Oszkarné tengerzöld) Zoffmann Jánosné
(zöld), Mazsary Rezsóné (rózsa), Daikovicz Janyné
(rózsa), Singer Ignáczné (fekete), Frisch Hu-
góné (krém feketecspikével).

szerte a magyarul nem tudó tanítók összeírása
és — nyugdíjazása. T o r o n t á l megye köz-
igazgatási bizottsága elhatározta, hogy a megye
területén működő husz, oklevéllel nem bíró s a ma-
gyar nyelvet nem értő tanítókat elbocsátja, az öre-
gebb tanítók nyugdíjaztatása iránt pedig intéz-
kedéseket tesz. — Pancsova törv. joggal fel-
ruházott város közigazgatási bizottsága legutóbb
tartott gyűlésén hasonló szellemben intézkedett,
a mennyiben elhatározta, hogy a Pancsova vá-
ros területén működő hét tanítókat, kik a magyar
nyelvet nem beszélik és oklevelük nincsen,
azonnal nyugdíjaztatni fogja.

Megjelent és beküldetett. Haldék Ignác
budapesti (Ferencziek tere) megkereskedésének
januári gazdagon illusztrált árjegyzébe. Nevezett
czég nem csak teljesen megbízható, hanem kü-
lönösen takarmányrépa és lóhere magvaival
bizonyos specialitásra is tett szert. Az árjegy-
zék egyszerű levelező-lapon nyilvánított óhaj-
tásra bérmentve és ingyen küldetik meg. Ajánl-
juk gazdáink és virágkedvelőink figyelmébe.

Irodalom.

A „Regény Szalon“ 3 ik száma megjelent és Zempléni
P. Gyula e különleges irányu, rendkívül érdekes tartalmu,
gondosan szerkesztett félhavi, szépirodalmi folyóirata hiven
bájlítja az ígéretekkel, melyeket az első szám megjelenése
alkalmával tett. — A világirodalomnak legjelesebb regényei,
legszebb költeményei, szindarabjai, novellái váltakoznak a
„Regény Szalon“-ban, melynek gyönyörű, művészi kiállításu
borítékklapja is kedves látványt nyújt a szemnek. — Három
nagy regény folyik most (gyuszerre Daudet, a francia
nagyemester, Pedro de Alarcon, a spanyol társadalmi élet ki-
tünő ismerője és Rodziewicz Mária, az újabb lengyel irodalom
legolvasottabb művelője egy-egy hatalmas, rendkívül érdekes
regényvel van képviselve. Feuillel Octavennek „Juliette
váltása“ című vígjátéka, a francia szellemnek igaz gyön-
gye és a mostani füzetben már a második felvonásba is jó
darabon belemegy. — „Don Juan megváltása“ cím
alatt oly hatalmas, lendületes költeményt olvasunk, melynek
átültetése a „Regény Szalon“-nak újabb érdemét képezi. —
Gyönyörű kis novella Mrazovic Milenának „Mahmud baba“
című bosnyák története és a gyorsan nagy hírre jutott íróné-
nek műveiből a „Regény Szalon“- mutatja be magyar nyel-
ven a legelső közleményt. — Az „Innen-Onnan“ rovatban
érdekes irodalmi apróságokat olvasunk. — A „Regény Szal-
on“-t szíves készséggel ajánljuk minden művelt olvasónak,
mert negyedévi 2 frtot több és szebb olvasmányt szerezní
lehetetlen. — A kiadóhivatal (Budapest, VIII., Népszinbáz-
uteza 26) szívesen küld mutatványszámokat.

„Az 1848—49-iki magyar szabadságharacz története.“
című munkából most jelent meg a 4 ik füzet Gracza György
e füzetben az utolsó pozsonyi országgyűlés működését írja
le, élénk színekkel esetelvén azt a szívos küzdelmet, amelyet
az utolsó rendi országgyűlés liberális ellenzéke, élén Battyány
Lajos gróffal és Kossuth Lajosnál, az alkotmányos reformok
érdekeiben kifejtett. E küzdelmek keretében a szerző V.
Ferdinand, Kossuth L. és István főherczeg nádor tömör élet-
rajzát adja elő. — A szöveg elzuttal is érdekesnél érdeke-
sebb képek illusztrálják, melyek, mint az eddigiek is, mind
egykori rajzok után készültek. Az első István főherczeg
országos körútjából mutat be egy jelenetet, a második gróf
Széchenyi István egy régi arcképének reproductiója; ezt
egy a bécsi forradalom idején megjelent alegorikus kép kö-
veti, melyen mint „a legnagyobb ember“ Kossuth, mint a
legkisebb ember V. Ferdinánd császár van feltüntetve. Kö-
vetkeznek Kossuth Lajos monoki szülőháza, a tályai temp-
lom, melyben Kossuthot megkeresztelték, Kossuth neje, gyer-
mekei, Battyány és Kossuth István főherczeg és végül egy
1849-iki. Andrássy Manótl rajzolt humorisztikus rajz, a mely
— valamint a füzet több más rajza is — még eddig sehol
reprodukálva nem volt. — A Gracza-féle munka, mely a
mint halljuk, már eddig is szinte páratlan könyvtáruis sikert
ért el, megrendelhető a szabadságharacz története kiadóhiva-
talában Lampel Róbert (Wodianer F. és Fici) könyvkiadó-
hivatalában, (Budapest, Andrássy-út 21). A kiadóhivatal azon
újítást is léptette életbe, hogy egy havi (két füzetre 60
kr-val) előfizetéseket is elfogad. Előfizetési ára egy negyed
évre 6 füzet, 1 frt. 80 kr., egy-egy füzet ára 30 kr. Gyűj-
tőknek 7 példány után 1 tiszteletpéldány, vagy annak bolti
ára jár.

2235. sz. — tkvi 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A károlyfalvi kir. jbiróság mint tkkvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Zorinka Péter izbistyei lakos végrehajtatónak
Ilies Vikentie izbistyei lakos végrehajtatást szenvedő elleni
— frt. — kr. tőke követelés és járulékaí iránti végrehajtatási
ügyében a károlyfalvai kir. járásbiróság területén lévő
Izbistye községben fekvő és az izbistyei II. kötet 478.
tkvben Ilies Vikentie és Milicza tulajdonul felvett követ-
kező ingatlanokra és pedig: 1. az 189. sz. ház és 608 □-ül
házhely 112 frt. 2. a VI. dűlöbéli 110. hrsz. a 1 hold 400
□-ül kaszáló 115 frt., 3. az I. dűlöbéli 44. hrsz. a. 800
□-ül szántó, 4. a 248. hrsz. a. 597 □-ül kert 83 frt., 5. a
284. hrsz. a. 847 négyzetöl kert 121 frt., 6. a II. dűlöbéli
44. hrsz. a. 1 hold 800 négyzetöl szántónak fele része 104
forint becsértékben és ezenel megállapított kikiáltási ár-
ban az árverést elrendelte és hogy a fenebb megjelölt in-
gatlanok az 1891. évi márczius hó 15-ik napján d. e. 10
órákor Izbistye községhezánál megtartandó nyilvános árve-
résen a megállapított áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-
árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. törv.
czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881.
évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminisz-
teri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokbaa
a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz.
170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elő-
leges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.
Kir. jbiróság mint tkkvi hatóság.

Kelt Károlyfalván 1893. évi december hó 16-án.

Gerle, kir. aljbiró.

(Piaczi árak Verseczen). A múlt csütörtökön f. hó 18-án a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 6 frt. 60 kr., középszerű 6 frt. 50 kr., Kétszeres legjobb 5 frt. 80 kr., középszerű 5 frt. 50 kr., Rozs legjobb 6 frt. — kr., Arpa legjobb 4 frt. 90 kr., középszerű 4 frt. 80 kr., Zab 6 frt. 50 kr., Kukoricza 4 frt. 70 kr., Marhahús 58 kr., Disznóhús kilója 44 kr.

Versecz és vidéke társasköre igazgatóságától.

39. sz. — 1839.

Meghívó.

„Versecz és vidékének társasköre“

XX. évi rendes közgyűlését

1894 évi február hó 2-ik napján Pénteken d. u. 2 órakor tarja meg saját helyiségeiben, melyre az egyesület t. cz. tagjai ezennel tisztelettel meghívhatnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A választmány jelentése.
3. Pénztári jelentés.
4. Számvizsgálók jelentése.
5. Tisztviselők és választmányi tagok választása.
6. Indítványok.

Kelt Verseczen, 1893. január 5-én.

Az egyesület választmánya envében:

Weifert Károly, igazgató, **Perjéssy Lajos,** jegyző.

111. sz. — 1894.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XI. VI. t. cz. 13-ik §-a értelmében a telekkönyvileg bekebelezett tartozások kamatainak 10 százaléka, az általános jövedelmi pótdadó kivetésénél levonásba hozandó.

Felhívtnak ennelfogva mindazok, akik e kedvezményt igénybe venni óhajtnak, hogy kamatteher vallomásaikat alulírt hivatalnál 1894. évi január hó 31-ig annál bizonyosabban benyújtsák, mert később beadott vallomások csak igazolási kérelemmel, és csakis 1894. é. február hó 15-ig fogadtnak el.

A vallomás benyújtásakor a tartozás fenállása kötvény vagy törlesztési könyvecskével igazolandó.

Városi adóhivatal, Verseczen, 1894. évi január hó 12-én.

Bodry,

tanácsnok mint városi adóhivatali főnök.

A „Máriaczei gyomorcsöppök“ kaphatók Verseczen: Erős Aladár, gyógyszer, Müller Oszkár, gyógyszer, Herczog József, gyógyszer, Kuchler Béla, gyógyszer. — Zichyfalván Mayerlyng K., gyógyszerész.

Máriaczei Gyomorcsöppök

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és ártalanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu felbőffögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, szűkülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél cetelekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámrhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsöppök** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forrástár:

Török József gyógyszerész
Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessenek megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessenek elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Máriaczei gyomorcsöppök** valódián kaphatók.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, béli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrássy-sétány és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.